

סדר הניקור

והוא סידור נכון בכל דיני ניקור מתוך השם יוסקים
ראשונים ואתרונים ולמפליספי המסכים נכ בה
עם ביאור קצר בליא בכל הדינים הללו יצא מדוש בעת
מאת הרב המופלג הישיש מרה יוסף יפה ביבסיה
אליעזר ליפמאן סגיל שהיה שרב ומנכר סכך לפה ובעת
הוא ראש מנכר במה

יוסף בן אהרן
ד"ר דאומטוויסן
ו ו י ל

בדפוס של ר' אברהם יצחק דווארוועז

שנת תרבי"ו לפ"ק

ДИНЕ НИКУРЪ,
т. е. Религиозные Законы, о вычищении
изъ закланнаго животнаго вертяюговой
жилы и Сала.
В И Л Ъ Н А
Въ типографіи А. Дворжеца.
1 8 6 6 .

מכתב תהלה

מהרב הג' מו"ה בצלאל הבהן נ"י מו"צ דפה ווילנא

דן חיותי איש מדין במלכותו כו' . זו מלכת הניקור . מחלק השנים
ומהאחרים . מניד דם , חלב , וגיד הנשה , השנימי והחיזון , וחלב ג"ה ,
כדה וכחורה , יורה ומורה לאחים . לדעת מה יעשה ישראל . הוא ניהו כבוד האי
סגא יקרא המוסג בתורה . וביראה ה' פהורה . מו"ה יוסף יפה נ"י .
ססיה שו"ב בק"ק סאדברעוא . וזה אינו שייך אשר נחמה בש"ק המזרחי י"ו
לסמוד ולגא על דבר מלכת הניקור" בש"ק י"ו . ולהשגיח על המקדים שבש"ק
חילגא י"ו . שלא חלא שום דבר שקלה ומכשול מחס ידם חלילה כו' .
כי המלכה מרובה בזה בש"ק הגדולה לאלהים מ"ל . — ועשה , הנה
גא' שו"א לתור הדפוס בעו"ה סדר סדר הניקור בקרה . ע"ס המבואר
שבו כבוד ונ"י ס"ה . ובכ"ד האחרונים ז"ל בזה להלכה ולמעשה . וראיתי בליו
מקומות אשר דבריו בספרו הג"ל נכונים הם להלכה . וכמה הילכתא
בברוחא איכא למשמע מהדין סגרא יקרא . שארץ המגדל לומר בהם ביוחד
דכחא מלחא איסורא איכא . חלב , ודם , וגיד הנשה , ובהם חלוין
כמה גוסי חורה . בקרבן החלץ בשערה . ובהאי סגרא ביימא , נחבארו הכל יסה כדה
וכחורה ומלטה להיות גא' שו"א . ולקבל ממנו ספרו הג"ל . המעטיר בעדו בזה —
יוס ה' ה' סגרא לפת' , דינ"י מהלב ומדם וגיד הנשה" — תוכ"ד לפ"ק

בצלאל ברי' משה הבהן נ"י מו"ילנא

Дозволено Цензурою 7 Ноября 1866 г. Вильна

סדר הניקור

ב

א) המנקר את הבשר מתחיל בראש ומתכו ומציא המח ומעביר את הקרום שעליו ואח"כ מעביר הקרום שתחת המח שבצדדים ואסורין משום דם כי שני קרוסין יש לטוה אחד שהטוה טוה בתוכו ואחר רבוק בעצם הגולגולת :

ב) ונוטל הלחיים וכתהך בסבין בצד הלשון ומציא ממנו חוט של דם וכן לצד השני וגם בלשון יש חוט של דם ויורד משם לנגרת לפקום שהיטה ומציא משם ב' גידין מצד זה וב' גידין מצד זה ואסורין משום דם ואי חתך להו ומלח להו שסיר דמי :

ג) וגם צריך להסיר החוטין שבצוואר הבהמה חס מורקי שמלאים דם ובעוף

א) בנמרה חולין ד' ז"ג אמר רב כהנא וליחימא רב יודאח חמשה קרומי כוה מלחא משום טבא ומרי משום דמא כו' . דבימי דמוקרי משום דמא וסירי' דמוקרי טהור על המוח . ומשמע שם קרום התחתון כו' :

ב) שם בנמרה אמר רבי וליחימא ר"י חמשה חוסי כוה מלחא משום טבא ומרי משום דמא כו' יודאח ודלויי משום דמא וסירי' דלוע חוט של בלמיס וכחב הכ"ו ומה שכתב בדברי רבינו בעל העשור שבלטון יש חוט של דם . לא מלאה בנמרה חלא פהרשכ"א וסר"ן כחבו כחב הראש"ד לחוסי' מבלטון כחב דלוע הן ומה שכתבתי ויורד משם לנגרת למקום שזיפה כ"כ הכ"ו כ"כ ס"ה דכ"ה ברוקח :

ג) שם בנמרה ט"כ חומא בימי ומוקרי פלוגי כה רב חלא ורענא דכחא אבר ורב חלא

א) דער וואס איז מנקר דיא פלייש הייבט אן פון קאפ און צוא שפאלט איהם און נעקט ארויס די מארק . און נעקט אראפ דעם הויט וואס אויף אים . און דער נאך נעקט מען אראפ דעם הויט וואס אויפן בין ווארום דער סוף האט צווייא הייסין . איעס וואס דער מוח ליגט אין איהם . און איינער איז בנאקעט . אויף דעם בין פון קאפ .

ב) און מען נעקט דיא באקן און מען שנייט פיה א סכאלי לעצען זייט פון צונג און מען ציט ארויס זיין איד סך דם ון דר זייט און אויך אזויא פון אידערען זייט און אין צונג ווי אזוי ער ווארן זיין אידער פון בלוט . און ער גייט אראפ פון דאקטור די דעם וואס פון שחיטה . און מען ציט ארויס צווייא אידערין ון אין זיין זייט און אויך אזוי פון אנדערין זייט . און זייא וויקער אבר פון דם :

ג) און מען דארף ארויס נעמען פון האלדו דיא אידערין וואס מען אלף

דאמ

סדר הניקור

זכרון ב' נידק משני צדי הצוואר אחד כיסוין ואחד כשכאלומיציא
הצוואר שכלאים דם ואי חתך להו ומ"ח להו שפיר דמי :
ה' בשר הפכה פי הגרנת שקירין בל"א (צעפיל) ואסור
פואוס שהוא סלא ליהות ודירין . טעם אחר טשום שיש לו
הדם יוצא לא ע"י הדחה ולא ע"י סליהה וגם צריך לחתוך
השנים והושם לשנים באורך משום דם הנקשר בתוכו :
את החזה וכוותו בשר אדום הסמוך לחזה כוציא
של חוטין של דם סקצות החזה ועד קצתו . וכן בחזה השנית נוטל
ב' חוטין ואסורין משום דם :

ונוטל

חנה נרי . בכל התורה כולה רב אחא לחומרא וכבינא לקולא והלכתא כרבינא
לקולא . כר טעמי חלה דל"א לקולא וכבינא לחומרא . והלכתא כר"ל לקולא . ופירש"י
מנקה שיש ודלדי הנוולת וזה כהכתיבו לו הקך לכו ומלח לכו כו' . שס ע"ל אמר
לכני פריטת ר"ל כו' . למלו נ"מ הכי דמטוס דמל או הקך לכו ומלח לכו כו' :
וכך לית לכו חקנחא ומס כהכתיבו וכעוף כו' קן הול כדוקה :
ד) מלאכי כחוב כס' זכח מוחל וכס' לחס שטרים :
ה) כהנ דג"י כמור חוס זה לא מלאחי נמחל ולא כסוכים חוץ מן הכוקח
כס' ח"ס . וכבינו כס' ח"ל . וכדכתיב כה"ס כסס כדכתיבו :

הגין

רוסס זייא כודכי ווארום זיי זייגן פול מיט פרוט אונ אין איין עוף אין
אויף פאר האנדן צווייא אנדערין פון בייךע זייסין פון האלדז . אונ אין
מיטן האלדז . אין אויף פאר האנדן אין אנדער אונ זייא זייגען אסור פון
דס . אונ אז ער האט זייא צוא שניטין אונ אויס געזאלצין אין כותר :
ד) אונ פען בעדארף אפ שניידן דיא סלייש וואס עס דעקט צוא דיא
פיל פון נרנת וקאם פען רוסס (צעפיל) אונ ער אין אסור פון כואוס
ווארום ער זיי פול מיט ליתות . איין אנדער טעם אין ווייל ער האט
זיין שפיץ קען דיא בלוט ניט ארויס גיין ניט דורך שוויינקן אונ ניט
דורך חלצין אונ קען דארף אויף אויף שפאלטן דעם נרנת מיטן וויט
אין רסו לייג ווארום דיא בלוט אין פאר גליווערט איגעווייניק :
ה) אונ קען צוא שנייט דיא פרוסט אויף צווייא שטיק אונ פון די רויטע
פלייש חוס דארטן אין פאר האנדן נאהענט צום פרוסט ציט פען
ארויס צווייא פעדים פון בלוט . פון אנהייב פרוסט . ביו דעם אנדערין
עק אזוי זאל ער טאן אין דעם אנדערין פרוסט :

אונ

סדר הניקוד

ג

(ו) ונוטל הסבין ומחלק בין הכתף לנוף ונוטל את הזרוע ואת הכתף
 ומהתך בראש הכתף באמצעיותו ותורף ממנו ניד עב ולכן וסוליק
 הסבין ומחתך הזרוע עד קצתו עד שימשוך כל הזמן ותגידן האותו
 את הכתף סבוך לשדרה עד קצתו וצריך לתקוע הסבין יפה עד שיצא
 כל הגידן הנמשכין ממנו מעיקרו וכשהוא מחלק בין הכתף לנוף
 צריך לתקוע הסבין בשפת הכתף סביך לשדרה ויעקר אשרש הגיד
 שזכרנו למעלה ששם השורש שלו וכן צריך להוציא גם מצד הכתף
 למעלה חוט אחד וכן בכתף השני ונוטל היד הוא הזרוע ותורף בו
 ומוציא ממנו גיד אחד ואין נמשך למעלה ומדתו כמדת היד ומוציא
 ששם גיד אחד שהוא סבוך לעצם היד :

ואח"כ

(ו) הולין ד' ז"ג אמר ר"י אמר שחולל חוסין שניד לחורין . עוד לימא טע אמר
 לביי ולחומא ר"י כ' חוסי הוא חלחא טעס תרנא ומרי טעס דמא כו' דידא
 ודלוס טעס דמא ופירש"י דידא חוסין שניד טעס טעלין טע סכף וטנג רב"י
 טעס טעסנ"א והכ"ן טעס טעס טעס טעס טעס טעס טעס טעס טעס טעס
 טע

(ו) אונ סען נעמט דעם מעשער אונ סען צוא טיילם צווישען דעם כתף
 דאס איז די פלייצע אונ צווישען דעם נוף אונ ער נעמט דעם יד דאס
 איז דער זרוע . אונ דעם כתף דאס איז די פלייצע אונ סען נעמט ארויס
 פון סיטין פלייצע איין גראבין אדער אונ איין ווייטער אונ ער פירט
 דעם מעשער אין דער פלייצע בין ער ציט ארויס אלע אדערין סיטין
 שורש פון פלייצע אונ ער דארף אראפ שטעבן דעם מעשער גאנץ טיף
 בין עס וועט זיך זעהן אלע אדערין וואס עס ציט זיך פון איהם גאנצעם
 צום שדרה דאס איז דער רוקין אונ ער רייסט אויס דעם שורש פון אדך
 וואס אויבין איז נישטאנען . אונ אויך בעדארף ער אויס זעהן פון דער
 זייט פון פלייצע אין דער היד אונ אויך אין דעם קעפער ווייט . אונ דער
 נאך נעמט סען דעם יד דאס איז דיא זרוע אונ סען פלייצע אונ אונ
 סען ציט ארויס איין אדער אונ ער ציט זיך ציט אדער אונ זיך פון אונ
 אויך וויא דיא מאס פון דעם יד אונ סען פלייצע אין דער זרוע פון יד .
 אונ סען נעמט ארויס נאך איין אדער וואס ער איז נישטאנען צום
 ביין פון יד :

אח

ז) **ואתלב מקלף הקרום שעל הכפל שקורין בל"א** (פלאנקין) וכל הנגדר **על דודינו כל החלב שתחתיו ותחת זה הקרום יש עיד קרום דק** וצריך להסירו :

ח) **החית אלו שני הקרומים יש בשר דק ובסוף הבשר יש קרום עב ולכן ותחת הבשר והקרומים יש חלב מה שתחת הבשר כותר ומה שתחת**

ז) **עס אמר לביי ואיתמא ר"י ה' קדומי הוה תלתא משום חרבי ותרי משום דמא דחיתולא ודכילא ודכילוחא משום חרנא כו' ואסורין משום חלב הכסלים דלקמן :**
ח) ד' ל"ג אמר ר' אבה ואיתמא ר"י אמר שמואל חלב שהבשר תופה אותו מותר ואיכ"ל חלב שמל הכסלים שחת הכליות וגרלה בגובה הכסלים ור"ל גלגל תחת הבשר אדום דק ומחטטת החת אותו הבשר בכל הכסלים ומה שהבשר תופה מותר :
ושבילה לפניה אותו הבשר יולא ממנו קרום עב ולכן לבד קרום הדק וקלוס המהפשת בכל הכסלים ותחת אותו קלוס עב יש חלב ויש נוכחין איסור בהותו חלב לפי שאותו קרום קטן תשוב חיסוי בשר שדק הוא חלב בלחץ אשכנז נוכחין בו היתר וגם צעוי גרלה דחיסוי בשר גמור הוא עכ"ל ופרך בגמרא חזי והאמר ר"י אמר שמואל הותר דחיהא מחני אסור אמר אביי בהמה בחייה פרוקי מפרקא ופירש"י כשהבהמה הולכה חיבריה נעים והמהניס פעמים שהם נמשכים למעלה והמהניס נמשכים כלפי מטה ואין החלב כשה בהם . והאגור כהב על החלב שחתח אותו הקרום העב ולכן שרבו החסדים . וכן מסדר נהגו בו איסור בכבשים חלב בשור רוב המנקרים אינם אוסרים דק הקרום לבד ואינם מנקרים שום חלב מההווי כלל . חלב לא מלאו ידס וכבש וכבר נשאל הרשב"א על חלב זה והשיב שמעולם לא שמענו באיסור חלב הפרס בין שור לכבש ועו ומקרא מלא הוא כל חלב שור וכבש ועו לא חלבנו . ומלאן למדו לחלב האליה שהוא מותר שלא חברה הוכה חלב השור בשור וכבש ועו ואילו שמנקרים בכבש גרלה שמהג אבותיהם בידיהם לא חשיב להו הקרום חיסוי בשר וא"כ מי החיר להם בשור . וחלב שחתח הבשר שמתוך הכסלים כהב הב"י בשם הרשב"א כהשוכה וז"ל יש אוסרין אותו משני שנגמרה הבה אותו עם חלב שמתוך הכליות וחלב שמתוך הכליות קיימא לן כדבי' כ' יורקן דממטי ליה ואלו נוכחין

ז) **אז דער נאך צייט מען אראפ דעם הויט וואס איז אויף דעם פלאנקין**
מיט נאר דיא חלב וואס עס צייט זיך מיט איהם . אז אונטער דעם
הויט איז פאר האנדרין נאך איין אנדער הויט דארף מען איהם אויף
אראפ געפען :

ח) **אז אונטער דיא צווייט הויטן איז פאר האנדרין רויטע פלייש און אז עס קאנצעט זיך דיא רויטע פלייש איז פאר האנדרין איין ווייטער הויט**
אז א גראבער און אונטער דיא פלייש און אונטער דיא הויט איז פאר
האנדרין

סדר הניקור

ד

שתחת הקרומים אסור והקרומ העב עצמו ג"כ אסור וחלב שתחת הקרומ
העב תלוי בסנדג *

(ט) ובשמקלפין נראין ראשי החוסיין וצריך ליטול ג' סימין וב' משמאל
והסנדג ליטול ג' גם מהשמאל וצריך לחטט אחריהם כל אורך
העצם עד השדרה :

(י) ואח"כ יורד לרגלים וחותבין מעט מן הטלפים כדי שיצא הדם וחותבין
גם בין הטלפים אותן החוסיין שמלאין דם :

וטטל

נוהגין בו הימר דהוא דכילא כחא ור' יוחנן תמלא כחא דאסמירי בה : ועוד
כהב הרשב"א על הלב שהבכר תוסה איהו איהם שנהגו בו א"ס' איפשר שלסוד להכיר להב
דשמא לא עשו כזה אלא נהגו בו איסור אטו חלב הכמלים עיין לקמן בניקור
אהורי"ס סי' ט' :

(ט) גם בנמלה ולמר רב יהודה חוסיין שנעוקן אכוריס ה' חוסיי איהא ככפלא חלהא
מימינא והרי משמאלה חלהא מחפלא לחרי חרי . חרי מספלל להחא חלהא
וכ"כ דלוי סליף להו עד דחמימא מהלפא ולי לא בני חפיי כחרייכו . העוקן פירש"י
היינו ה' חוסיי דכפלא וראש אחד מחובר לפדרה וראשי הפלגין נדנקין תהה החזה
בגלגולה והין חויבין עליהם דהכי איחא בגמ' ד' ג"ה אמר רב שש אמר רב אשי
חוסיין ככפלא אכורין והין חויבין עליהם ופירש"י אכורין מדרבנן . וכ"כ הרשב"א
דחוסיין שנעוקן לא מיהבכר אלא מדרבנן וכ"כ הרמב"ם . וכתב הרשב"א א"ע"ג דק"ל
הלב שהבכר תוסה איהו מחר הגי חוסיין א"ע"ג דנלגי בניי כפלא איכא למימר
בהן כהמה בהייה פרוקי פסוקי ולאריס כהנו לאכורין מהוס דס והא דלריך להסם
בהרייכו היינו כדי למואלס כמניס מסוי שהס דקיס :

(י) כהב הרמ"א נהגו לחסוך ב'ן הפרסות של רגלי כהמה כמר לנן ודק מסוס מיהוס
וחס לא עשה כן אין לחוס :

חולין

האגדן הלב . דיא חלב וואס אונטערין פלייש איז סוקר אונ וואס
אונטערין הויס אונ דער הויס אליין איז אסור :

(ט) אונ או מען שוילט אראפ דעם הויס זעהען זיך דיא שפיצין פון דיא
אדערין בעדארף מען זעקען דרייא אדערין פון דער דעבסע זייט אונ
צווייא אדערין פון דער לינקער זייט . נאר דער סנדג איז צוא זעכין
צו דריי אדרין פון פיידע זייטן אונ מען בעדארף זייא נאך ווכין נאר די
ליינג פון ביין פון דיא זייט ביו דיא שדרה :

(י) אונ דער נאך זעקם מען אראפ דיא שפיצין פון דיא פיס וואס מען
רופם (קוואשיגעס) וועגין עם זאל ארויס דיא בלוט אונ מען שנייט
אייס

(א) **תוטל הלב וקורעה שתי וערב עד שיצא הדם והוחבין העוקץ ותחתין האזנים מן הלב ומשליכן מפני שהם מלאים דם :**

(ב) **התורה צריך לתתוך כל הסמפונות בכדי שיצא הדם :**

(ג) **וגם וצדד הכבד ומקלף הקרום משני הצדדים והכבד צריך לקרוע שתי וערב ולצלוח וחיובכו לצד האש . ואה"כ יכור לבשרו אם**

הדיתו יפה במים וצריך לתתוך אותן הגידין והקנוקנות באיתו צד שהמרה

(ד) **חלין דף ק"ס . לכך קורעו ומזיח את דמו . לא קרעו הינו עובר עליו ופירש"י להיות ככרס ודווקא לב שוף אבל לב כהמה יש בו כרח אם לא קרעו לאחד**

ביטול . ומה שכתבתי שצריך לתתוך האזנים לא מלאחי בגמרא ולא בסופקים זולת הדוקה שז' ותתוך שוקן הלב ואזן הלב שהם חוטין מלאים דם וגם כהמ"ה בהג"ה

בס' פ"ב סעיף ב' כתב דלתיבין לתתוך ערלה הלב והגידין שכתבתי וע"ש הסע"ה בה"ך :

(ז) **סג"כ ביו"ד סי' ע"ב סעיף ד' הריאה הינה לריכה חיתוך . אבל נהגו לקרוע ולפתוח הקנוקנות הגדולים שלה . וכ"כ הרב בעור אבל הלב והריאה והכבד והכמה גופה שקרין בל"א (קראשני"ע) יש בהם דם :**

(ח) **כתב המרדכי בשם ספר התרומות שצריך לקלוף היותרת ממחוז הכל לפי שהלב המכסה את הקרב טובב וטובב שם . אבל היותרת ללד הפטים של הריאה אין**

צריך להסיר הקרום שבאוחו ללד אין שום חלב אבל אם חתך היותרת מן הכבד ואין יודע לזה הוא ללד הכבד אזי צריך להסיר הקרום משני הצדדין . וכן כתב

בהנה"ה בלש"ר ר"ס גיד הגשה . וכ"כ ח"ו שיטול הקרום שעל חצי הכבד ושל כל הריאה מותר והגו ליטול משניהם ללא ליחי למיטעי עכ"ל ויש אוכלין השומן

המטורב

אזים צוירשען דוא קיזאשינעם ווייסע פלייש פון מיאוס וועגן :

(א) **אונ מען נעמט דיא הארץ דאס איז דער לב אונ מען צוא שפאלט איהר אין אלע ערפער ביו עם גייט ארויס נאר דיא בלוט . אונ מען**

שנייט דאס עק פון דיא הארץ אונ מען ווארפט זיא אראפ . אונ דיא אוקערין פון הארץ ווארפט מען גלייך אראפ דען וויא זיינען פול בלוט :

(ב) **דיא ריאה בעדארף מען צוא שפאלטין אלע סמפונות כדי עם זאל העדדים גיין נאר דיא בלוט .**

(ג) **אז מען נעמט דעם חצר הכבד דאס איז דיא רויט פלייש אונ מען שילט איהם אפ פון פיידע וייסין . אונ דעם צבד דאס איז דער**

לעבער אונ מען צוא שנייט איהם אהין אונ אהער אונ מען לייגט איהם אויפן פיידע מיט דיא צוא שנייטענע אראפ אונ מען שוויינקט איהם אפ

מיט וואקער . אונ דער נאך מען מען איהם קאכין . אונ מען בעדארה

סדר הניקור

ה

שהמרה תלויה בה וכשמסתך הסרה צריך להתוך החלב הרבוק בה:
(ד) הקיבה צריך להסיר כל החלב שיש בקיבה בין שעל הקשת ובין
שעל היתר:

(טו) המסס ובית הביסות וברם צריך לקלוף חלב שיש עליהן. וכל
החלב שהוא תחת הקרום הדק:

המערער נכשר היותה שחת הקרום מפעם חלב שהבשר חוסה איתו וא"ר אליבזר
ממין. דשיכוש הוא גידס כו'. ועיין במדכני וכן ר"ח אוסר. ור"י דמה ראיות
וכ"כ בחוס'. וכן האשר"י בפ' גיד הנשה:

(יז) בסרק אלו פרישות חילי. אם הקרב להביא חלב שגל הדקין. דברי ר' ישמעאל.
ר"ע אומר להביא חלב שגל הקיבה כו'. וכחכב הב"י. וכן דעת סמ"ג וסמ"ק
וכן דעת רבינו ירוחם. וכן דעת סה"ר"י בן חביב וזה לשונם דזמן הזה ראוי לנהג בו
איסור. אפי' לדברי הרמב"ם שאמר בכל מקום לא נהגו בו איסור וברי אכל ככר
נהגו איסור בין שעל הקשת ובין שעל היתר. וכן הדור שלפנינו. פ"כ אין בו
כה לחזור מנהג היתר. וכן דעת רש"י ולא"ר:

(כו) חולין דף ל"ג. אמר ר' אבה אמר שמואל חלב שעל המסס ובית הכוסות אסורין
ועושם כרה. וזה הוא חלב שעל הקרב ופירש"י בצוף הקרב לא זה הוא עיקר
החלב המכסה את הקרב שקריין (מילא). שהוא הוחב קרום ונקף. אכל איתו
חלב המכסה את הקרב דביקה לחלב שעל המסס ובית הכוסות. וכחכב צנהיה
מיימני פ"ז מהלכות מ"א. חלב שעל המסס ונה"כ ושונה עליו כשלה פרושה.
והנה רבינו יוחל ושאר הגאונים שנאשכנו נהגו היתר בחלב הדבוק לכרם שחת
הפרים. ורבינו אפרים אוסר. והמדכני בפ' אלו פרישות הביא מבעטת האסורין
והמחירין. ונראה מדבריו שלדברי הכל צריך להסיר הקרום הדק שחת הפרים
ולא נחלקו אלא בחלב שחת הקרום הדק ונהגה"ה בפ' אלו פרישות כו' וגדולי ריגום
נהגו לאכול הדבוק לכרם עד הסיוול. ומה שמלך המחיל אפי' שדבוק לכרם אסורים
וראיהם ב"ז. ומדברי הרמב"ם בפ"ז מהלכות מ"א נראה שהוא סבר כרבינו
אפרים. ומ"כ בשם ספר אגודה דסבר כרבי אפרים. אבל לא לאסור הכלים:

סג

אם שניידין היא אדערין און היא קנוקנות אין דעם זייט וואס היא נאל
הייננט אויף איהר. און אז מען שנייט אפס היא נאל. דארף סען אפ
שניידין מיט היא חלב וואס איז באהעפט צוא איהר:

(יז) דעם היגן בעדארף מען אראפ נעמען נאר היא חלב. שייא די חלב
וואס אויפן בייגין און שייא היא חלב וואס איז אויפן שפריק דאס
מיינט סען פון ביידע זיימן:

(טו) היא צעפציקע און היא קניוקע און היא פלאקעס דאס איז הכסס
ובית הכוסות וברם בעדארף מען אראפ שוילין פון נאר היא חלב

וואס

(טו) ונוטל הטחול ומקליף מעליו הקרומים משני הצדדים עם החלב שעליו:
 (יז) ונוטל ראש הגיד שבהוד הטחול ומושיך אותו ונסשכין ג' גידין שבהובו
 וצריך לזוהר שלא יפסוק שום דבר מכה שצריך לשרש אהרירם
 זו הגירין אסורין משום חלב :

(יח) ונוטל הדרא דכנתא ומקליף סלמעלה קרום של חלב רק והדקין
 צריך לגרר החלב באורך אמה משמהחילין לצאת מן הקיבה ובאורך
 אמה מן החלתולית והוא שקירין טבחיא או חונם קישקע וצריך להסיר
 הומי

(כז) שם אמר רב כהנא ולתימא ר"י ה' קרומי הוה חלמא משום רבני והמי משום דמא
 דתימלא ודכפלא ודכלייתא משום הרבא : עוד ליהא שם בגמ' אמר רב המנונא
 בני קרום של הטחול אכור ולן הייבין עליו וההניא הייבין עליו ל"ק הא כנגד הדד
 והא שלא כנגד הדד ופירש"י הדד מקום עוביא וכ"כ כל הסופקים ובגמ' רש"י שהטעם
 שבמקום עובי' אכור ומייבין עליו היינו מטי שהא מחובר שם לכרם ולחלב וכ' המדברי
 דפ' אלו מריסות אוחו שלא כנגד הדד אכור משום הרחקה וכ"כ הסמ"ג ואינו אכור
 אלא מדברי סופרים :

(יז) דף ז"ג אמר אביו ולתימא ר"י ה' חובי הוה חלמא משום הרבא וחמי משום דמא
 דתימלא ודכפלא ודכלייתא משום הרבא גו' : דתימלא היינו הגידין שבחוד הטחול:
 (יח) חילין דף ז"ג אמר רב יהודה אמר שמואל ריש מעי כחמאא בעי גריבא וזכו חלב פעל
 הדקין ופירש"י שריבה מכל החלב וזהו חלב פעל הדקין שנחלקו בו ר' ישמעאל
 ור' עקיבא דפ' אלו מריסות ופירש"י ריש מעי כשהדקין יולאין מן הקיבה צריך לגרר החלב
 שגליהם אורך אמה וכ"כ הרמב"ם ויש מן הגאונים שאומרים דלוחס המעים שצריך לגרר
 הוא

וואם אויף זיין אונ גאר דיא חלב וואס אונטערין הויט רעם רינגעם :
 (טו) אונ ער געמט דעם טחול דאס איז דער מילך אונ ער שיילט
 אים אפ דעם הויט פון ביידע זייטן מיט די חלב וואס אויף אים .
 (יז) אונ ער געמט דעם לשפיץ פון דעם אדער אונ עם ציט זיך ארויס
 דרייא אדערין וואס פון אים איז אונ ער בערארף זיך היטין אז ער
 זאל גיט אפ רייסן קיין שאם אדער פון דיא אדערין אונ זיין זיינען אסור
 פון חלב ווענין :

(יח) אונ ער געמט ריא (הדרא דכנתא) דאס איז דיא פנוקע אונ ער
 שיילט אפ גאר דיא הויט פון אויבין פון חלב דיא רינע הויט אונ
 דיא קישקעלש וואס עם גייט פון סאנען אין דיא ליינג פון איין אייל אונ
 מן דיא קישקע וואס פון רוטט חלתולית אדער חונם קישקע רארף פון
 אויף

סדר ניקור אחוריים

חובשי הכנתא המטובכים זה עם זה. וגם הגילין צריך להסיר משום סימאם וגם צריך להסיר החלהילית המסונמת שקורין (סניא דיבא) משום סימאם וגם הכנתא גופא ניקורין (קראשניצע) צריך לנקר הגידין הנמצא' בתוכו: (ים) וחותכין בהכמה לשנים וכשכניחין הקצבים י"ב צלעות לחלק הפנים יהיו והזרין שיתחבבו בשוה ולא יזיוו את ידם למעלה אמר' כל דהו מבשר שבין צלע י"ב לצלע י"ג וגם צריכין לזוהר שלא לתתוך למטה כן הטבור רק במקום הטבור :

ניקור אחוריים

(א) גיד הנשה אסור מן התורה ונהג בבהמה ובחיה בן בירך יסין ובין בירך

הוא המעי שולא נ"י הריאה שהוא סוף המעים. וכו' המנ"ס שצריך לנקר הגידין מן הכנתא בין מן השומן ובין מן הכנתא גופא שקורין (קראשניצע) וכו' סכל בו המנהג לנקר משהיה חודק כמה בין מן הקיבה ובין מן המעי שהריאה יולא נה. וכו' צו"ד ועל הדרא דכנתא ומקלף ממנה קרום של חלב. עוד כתב צו"ד נהגו במדינות אלו להסיר הקרום שעל הדקין דהיינו (הדינע קישקעס) שעל משום שגילין שלא להסיר הרחש המעיים והוכלין הכל ביחד ע"כ מסירין כל הקרומים כדי שלא יתהו גם שעל רחש המעיים והנה ליקח הקרום מעי הלדין משא"כ ככנס שאין לרכן להניחו ביהד ומקרין רחשי הדקין וכן נראה טעם המנהג אבל יש להחמיר ליקח הקרום מעי הלדיים גם ככנס וכו' ה"ה ח"צ להסיר השומן מן הפכתייא רק הקרום דטוק בו וגם להסיר הגיד שקורין (שייטל) :

(ב) הולין (דף פ"ט) גיד הכסה טהור. והפנידים נלמנים פליו ועל חלב וכתב המנ"ס דזוקא אס הוא חלס כשר ונלמן: הולין (ד' נ"ב) וחלבו הסור מדרכך דחמיה וחלבו

אויף אראם נעמען און דיא ליינג פון איין אייל. און מען גערארף ארויס נעמען דיא קליינע אדערין שייא פון דיא שפאלץ. און שייא פון דיא קראשניצע. און מען גערארף אויף אראם נעקען דיא נראפע קישקע וואס מען רופט סנידיבא פון סימאם ווענין.

(ג) און או דיא קצבים צו שניידן דיא גהסה אויף צווייטן און לאזין צוועלף ביינער צום פריידיק. דארף מען היסין או קען זאל ניס צו לאזן פון דיא פלויש פון דרייצעטן בייין. און קען זאל ניס שניידן ניקערקער פון טבור דאס איז דער אפיל.

(ד) דער גיד הנשה איז אסור מן התורה און ער איז אסור שייא אין א בהמה שייא אין א תיה. שייא אין דער רעכמער זיים. שייא אין

בירך ששאל . אבל אינו נוהג בעוף מפני שאין לו כף וניהג בשליל אם מצא חי :

ב) ונוטל הסבין וחיתך בכוליא ונוטל שורש הגיד מתוך הכוליא עד קצתו וכן יעשה לכוליא השנית ונוטל הלב מן הכוליא שנקרא קרום העליון ואח"כ נוטל התחתון ועריך להסיר בשר לבן שבכוליא שנקרא לובן כוליא .

הביצים

וחלבו מזה' ישראל קדושים נהגו בו איסור' רש"י ורא"ש והרמב"ם והרמב"ם: הולין (דף ס"א) אמר רב יהודה אמר שמואל שני גידין הם הפנימי הסמוך לעלם הארז ודייקים עליו והעליון הסמוך לנכר אכור ולין הייבים עליו ופירש"י החילון הקצר: (דף ס"ב) אמר רב שמואל אמר רב אבי הוסי' חלב אסורין ולין חייבים עליהם ופירש"י כגון חוסי' בסמלים וגם חלב שעל הקרב יש חוסי' דקין וקוקנות שבשניהם נזכרנו (סור) . עוד חיטא בגמ' סס . אמר רב יצחק אמר שמואל בר מרחה משמיה דרב לא אסרה חורה אלא קטקנות שבו עולא אמר ען הוא וההורה חייבה עליו . אמר אביי כוותרה דעולא מסאכרלא . אמר רב שש אמר רב אבי חוסי' שבהלב אסורין ולין חייבין עליהן חלב אמר רבמנא ולא חוסי' הכי נמי גיד אמר רבמנא ולא קוקנות ופירש"י קוקנות חוסי' ההלכין באורך הירך מתחת הבשר מגיד החילון לגיד הפנימי וכן אסורין לפי שהם רכים וגוחנין טעם אבל הגיד עצמו שהוא ראש הביצים קשה הוא ועין בעלמא הוא : ב) סס בגמרא לובן כוליא רב וכו' חיטא חד אסר חד שרי . רב אחא ממדעי ליה רב אבי גלויס י"ב ופי' רש"י החיטויי אבל כוליא אבל והולך אחר המנהג כיון דלא חימוקס הלכתא ברב אבי המהרי"ם והמהרי"ם והמונע לא הפסידו וגם החוס' מספקא ליה וגם המרדכי כהב טוב להחמיר . וכחז בהנה"ה בהשכ"י בשם ח"ו מיהו אס גמלא קתה שלא שרשו לחון ונלה עמו והבשל עמו לא אסורין :

חולין

דער לינקער זייט . אָפּער אין איין עוף איז ער ניט נוהג . און אין אַ
בן פּקעדה או מען האָט אים געפונען לעפּעדיג אין בויף איז אויף נוהג .
ב) סען נעמט דעם סעסער און סען שנייט אין דער פוליא וואס סען
רופט גירקע און סען נעמט ארויס דעם שורש פון דעם אדער פון דער
גירקע ביז גאר . און אזו זאל ער טאן אין דיא אנדערע גירקע . און
אזו זאל ער טאן . ער נעמט אראפ דיא חלב פון דער גירקע וואס סען
רופט קרום העליון דאס איז דער אייבערסטער הויט . און דער נאך
נעמט סען אראפ דעם קרום התחתון דאס איז דער אונטערסטער הויט .
און סען צענארף ארויס געמען דיא ווייסע פלייש פון דיא גירקע וואס
סען רופט לובן פוליא .
דיא

סדר ניקור אתוריים

ג) הביצים צריך להסיר שני קליפות ואלו הקרומים אסורין משום דם.
ד) הכהל קלוף ממנו קרום הלבן והעב וגם בשור צריך להסיר הקרום
מישום גזירה דפרה גם נוהגין להסיר מן הכהל החוץ המסתחין בכהל
מישום שהחוסין הם מלאים דם וגם הדריין שקורין (גילין) שמונה בכהל
או בהויך פלעק צריך להסיר ואסור משום פיאוס וגם בשר ארום שיש
בהויך פלעק וגם הגיד הערוה צריך להסיר משום בשר ערוה וצריך לקרוע
שהוי וערב ושחו בכוחל להוציא ההלב :

ה) צריך לקלוף הקרום דק מן הברעטיל שקורין (באצינע) ומן האלנער
וגם העצם הי"ג הדבוק בסוף הקרום ולמעלה ע"צ הקרום העב במקום

שפרארו

ג) מולין דף ג"ג אמר רב כהנא וליהימא רב יהודה חמשה קראמי הוא ט' דביעי
ודמוקרא מחוס דמא וכתב כבוד (סי' ס"ה) צינא זכר לחלל שלשים יום
רוחין חס ים בהם כמו רועין אדומים הסורין לקדירה בלא קליפה חלב לגלי מוסרין . עוד
היהא אמר מר בר רב הני ביעי דגדיא עד הלחין יומי שריא בלא קליפה מכלן וליך
לי אזרעין הסורין ולא אזרעין מוסרין . ומנא ידעיק לי חיה פה . שרייקי
כזוקא הסורין ולי ליה בהו שרייקי סומקא בליין וסייט דווקא לקדירה חלב לגלי בכל
גוונא מרי וכתב הרמב"ם קרום הביצים לזהב ל' יום אסורין משום דם :

ד) מולין (ד' ק"ט) הכהל קורעו ומזיח אה חלבו לא קרעו איט טוגר עליו וקחט סבור
הכהל בין שהוא של מיניקה שיש בה חלב הרבה גין . שהוא איט של מיניקה אסור
מדבוקן לבל לקדירה חפ' . נכדה בלא בשר וכפ"כ שם בשר חלל קורעו שחי עגור וסמו
בטמל להזיח כל החלב שבו ומה"ע צריך ללמוטו כדין סכדו לכל לבטלו בלא גלי
אסור לגמרי :

ז) דיא בצים דארף מען אראם נעמען צווייא הויפען פון דם וועגין .

ד) דעם פחל דארף מען אפ שייילין דעם הויט דעם גראפן און דעם
ווייסען און אין איין אקס דארף מען אויף אפ שייילין דעם הויט פון
גזירה פון איין פרה וועגין . און מען איז זיך נוהג ארויס צוא נעמען פון
דעם פחל דיא אדערין וואס זיינען פון פלוט . און דעם גיל שקורין דריין
וואס ליגט אין דעם פחל אדער הויך פלעק דארף מען אויף ארויס נעמען
פון פיאוס וועגין און דיא הויסע פלייש און דעם גיד הערוה דארף מען
אויף ארויס נעמען פון בשר ערוה וועגין און מען דארף צו שניידן :

ה) מען דארף אפ שייילין דעם דינעם הויט פון פרעטיל וואס מען דאפט
באצינע און פון דעם קאלנער און דעם דרייצע הענטין ביין וואס עס
איז באהעפט אין דעם עק פון דעם הויט דארף מען אויף אראם צידען .

און

סדר ניקור אחריים

שמואהו לבן צריך לקלוף כמו שני מצבעות שנים נוגע הלב הכליות
(כן מצד השני .

(ו) ברעמיל שקורין (באצינע) יש שם שלשה גידין ונחשבין כאחד מפני
שבאים מגיד אחד ומתחלקין לשלשה והם נראין ואסירין משים
חלב גיד הנשה וצריך לחטט אחריהם עד סופם :

(ז) צריך לקלוף הבשרין קאלנער משני הצדדים והמראה כסף צריך לגרר
וגם צריך להתוך הקנוקות :

(ח) הרעק המונח על הקושליין צריך לקלוף מצד אחד וצריך למשיך ה'
גידין שבאים מן הקושליין כמו שנתבאר לקמן ולמעלה ברעק נגה
הקלין יש שם עור לבן וקורין אותן (טרייפער לייך) וצר אחד רבוק
בקלין וצר אחד רבוק ברעק צריך להסיר אותן קרום וצריך להסיר בשר
המונה

אז אריצין אין דער זייט פון דעם גראפין הויט . אין דעם ארם וואס עס
איז ניין גליקסאלט ווייס דארף מען אפ שוילין אזו וויא צווייא פינגער
ווארעם דארטן גרייכט דיא חלב פון דיא גירין . אז ארף אזו אין דער
אנדערער זייט :

(ו) אין דער ברעמיל וואס מען רופט באצינע איז פאר האנדן דרויא
אדערין אזו וויא ווערין גירעכינט פאר איין אדער ווארום וויא קיבען
פון איין אדער נאר וויא וועדין צא טיילט אויף דרויא אזו וויא זיינען
אסר פון חלב גיד הנשה ווענין אזו מען בערארף וויא ארויס ציהען
ביו נאר :

(ז) דעם קאשערין קאלנער דארף מען אפ שוילין פון ביידע זייטן אז
דיא סדאה כסף דארף מען אפ שאפין אזו מען בערארף ארויס שניידן
דיא קנוקות .

(ח) דער דעק וואס ליגט אויפן קושליין דארף מען אפ שוילין פון איין
זייט אזו מען בערארף ארויס ציהען פינג אדערין וואס וויא קיבען
פון קושליין אזו וויא עס שטייט ווייסער . אזו אויבין פון דעם דעק
אונטקענין קלין איז סיר האנדן איין ווייסער הויט מען רופט אים טרייפער
לייך . אזו איין זייט איז באהעפט אויפן קלין אזו דער אנדערער זייט
איז באהעפט אויפן דעק בערארף מען אראם שניידן דעם הויט אזו

מען

סדר ציקור אחוריים

ה

המינה תחת דעק שקורין חום השדרה וגם בסוף הקישליץ תחת בשר שקורין חום השדרה יש כמו חושין צריך להסיר :

ט) צריך להסיר כל החלב המינה על הדעק תחת הקרופים מתחת הבשר שקורין חום השדרה ותחת הקאלנער לכד החלב שהביער חופה אותו מכל צד ולא יראה עד שיקרע הבשר הרי זה סותר חב התלב הוא תרבא דתותא מתני וצריך להסיר בשר כמו דר ואחוס המינה תחת הדעק שקורין חום השדרה :

צריך

ט) טיי (לעיל סי' ז') מה שכתבתי בזה כל הכ"י ומה שב' ה"י"ף מחורל ותיחא מחני מלאה דהייט חלב שלמה ארז גמר הלכות אלל חום השדרה וכן חמו בשר וכן פני הבשר הסמוכין יש שומן והוא נקלף וזה שב' שהחלב שחתה השומן שפולש הכסלים שהרי זה השומן הוא פולש הכסלים . ומה שכסב שחתה זה השומן כחורל יש שומן הייט פני הבשר מהם כמין שומן ויש בני אדם שאין נוהגין בו ולא גרים מנקרין לתו מן הכסב ולא מן הסוד ולוין מעט בדבריהם ולוין ריה כמפשיהם שאין חלוק בין כבש לשור . והמטתי בשם הרמ"י מהר"ד יוסף טיי"ק ל"י שזה הוא החלב שבו שואגין בו היסור בני ארנון עד שגא הרב ה' מוהר"ר יצחק לעווין ז"ל ומלך פלישם ואמר להם והליתי בני דגן שמנקרין חלב זה אך שאין מנקרין אלל עד הלילה רחמי וליסגר שפסעם מאוס דליכא למימר ביה בזהמה בחייה אישדוקי מסדקא אלל עד הלילה ולא טהגין לנקר כולו וכן נכון לעשות מלמד שאין אם יודעין בביכור הדבר מלך פליג'ן ללמוד הלילה ולהמיר הלילה . דע שהקרום העב הנגד עמו דהייט כל החלב אבד תחזו כמסוך

טו

פען בערארף אפ שניידין דיא פלייש וואס עס ליגט אונטערין דעק וואס פען רופט חום השדרה אונאויב פען בערארף אראם שניידין דיא ווייסע פאדים וואס עס איז פיר האנדן אונטער דיא פלייש וואס פען רופט חום השדרה .

ט) אונ פען בערארף אראם געפען גאר דיא חלב וואס עס געפיגט זיך ואויפן דעק אונ דיא חלב וואס אונטער גאר דעם היים . אונ אונטער דיא פלייש וואס פען רופט חום השדרה אונ וואס אונטערין קאלנער נייערמ דיא חלב וואס דיא פלייש דעקט צו פון אלע זייטן אונ פען קען נים עפינען ביו ער צו רייסס דיא פלייש און איז כוסד אונ דיא חלב איז (תרבא דתותא מתני) דאס איז דיא חלב פון אונטער דיא שניידן . אונ פען בערארף אראם געפען דיא פלייש וואס איז גלייך וויא ון בערגיל אונ ער איז רויט וואס ליגט אונטערין דעק וואס פען רופט חום השדרה :

טז

י) צריך להסיר החוט הישרה גם העצם שהוט השדר' מונה בה צריך לנקר
 ימה גם כנפי העוקץ מן העצם שהוט הישרה מונה בה צריך להסיר :
 יא) העוקץ שקורין זנב נוטל הסכין ומגור מאותן הפנים של הזנב
 הפקשין על ירך הבהמה כל הביטר והישומן נקי וחותרין באליה
 בין הפרסות וכוציאין ממנו חוט שמתחלק לשנים ומושך ההוט מעיקר
 האליה עד קצהו וזה החוט אסור משום הלב :
 התוכה

שמו כל אסור משום הלב שעל הכסלים ומה שבהם לקמן להרבה דקולביסח ה הוא
 הלב שעל הכסלים לא זה הוא עיקר החלב אלא למימר שאף זה הוא הלב שעל הכסלים :
 חשין ד' ק"ו בנ"ב - אלא מפנה הלב אליה היסכרי למר קרה כל הלב כור ושכר ועו
 דבר עבה בשמחן כלומר והלב האליה אינה קריבה אלא מכנס בלבד וכתב מהר"ן
 חייב דל' הלב האליה מותר אסור שיטעה בזה האדם ההמוני ויחשוב שחלב שחלבי'
 שחלב גם מלך הפגים רחמנא ללן מהאי דעתא כי הין הכוונה אלא האליה עומה והולך
 למימר מן לם שהיה קריבה על גבי המזבח וזהו מבורך בדברי הכי"ף והרמב"ם וכ'
 פירש"י בס' גיד הנשה בשם ר"מ הוסי' שבעוקן הסוכים יש לומרם עוקן האקבה ואינו
 בקי צלוחין חוסין - לבד חוטי ששכלא הגמסכין סרה המהנים - ואינו שמעתי וכל'
 עוקן שקורין זנב כמו (סוכה ד' ג"ד) יטל עוקלו - הלכך צריך להסיר חוטי הזנב
 שהוא אסור משום שגדלים ויוקקיה מהלב הכליות ככ"ל - וכל' דמכוס זה כתב בסדר
 הניקור בשם הטימור ונוטל הסכין וחוקק באליה ומוליא ממנו חוט שמתחלק לבנים
 ט' - וגם הווקק כתב וגוטל חוטין שהחם הסדרה - והלב שבגב והחוטין שבו - והכ"י
 כ' בשם הר"ן שחלב האליה אסור משום הרבה דקולביסחא - שהעטם דקולביסחא מונה על
 פה שקורין האקבה ועטם חקק מונה על האליה - והלב זה יש בו היסור כרת :

י) סען בעדארף ארוים נעטען דעם הוט הישרה - אונ דעם ביין וואס דער
 חוט הישרה ליגט אויף אים בעדארף סען גוט אויס רייניקען - אונ
 אויף דיא שפיצין פון דעם ביין וואס דער הוט הישרה ליגט אין אים דארף
 סען אויף אפ האקין .

יא) דער עוקץ וואס סען רופט זנב נעמט סען דעם סעסער אונ סען
 שטייט אראפ נאר דיא חלב וואס צום זייט וואס ליגט אויף דיא
 ברוכה אונ נאר דיא פלייש דיא טריפה נאר ריין אונ סען שטייט צו וויסען
 דיא פייטליה פון זנב אונ סען ציט ארויס פון אים איין אדער אונ ער
 ווערט צו פייילט אויף צווייא אדערין אונ סען בעדארף ארויס צידען ביז
 נאר אונ דער אדער איז אסור מן חלב .

סדר ניקוד אחריים

ט

יב) התיכת בשר שקורן אליה המדובק בקשילין קולפין אותו על פני כולו לצד הפנים משום שיש עליו חלב שעל הזכמלים וי"א שהוא הרבא דקולביסתא וכו' יש ה' גידין שנים העליונים אמורין משום דס'ת' התחתונים משום חלב גיד הנשה .

יג) התיכת בשר שקורין (וויסין בראמין) או (בעך בראמין) שמחובר לחתיכת אליה צריך להקליף על פני כולו עד לזבן כסף ומראה כסף צריך לגרד יפה ונקי מחלב שבו . ועל שפת המדובק בו צריך לגרד יפה ונקי מחלב שבו וכן הבשר וכן שחנתיה עד שנראה ב' עוקצין מן העצם המחובר למסה וכו' יש ה' גידין . (ס"ח אדר) ב' גידין משום גיד הנשה . (שפיעדיקער אדר) גיד אחד משום חלב גיד הנשה . גיד אחד גיד הקצר משום ג"ה שאינם נחשבין בנ"א ב' משום גיד החיצון : ס"ח

יב) דיא שטיק פלייש וואס מען רופט אליה שוילט סען איר אפצו דער נייט וואס פון איבערצוייניק הארום עס איז פיר האנדן פון ארצין חלב פון דיא פלאנקענס . אונ אנדערע זאגן דאס איז דיא חלב פון קולביסקא אונ אין דיא שטיק פלייש איז פיר האנדן סינג אדער די איבערשטע צוויי איז אסור פון דס . אונ דיא דרייט איז אסור פון חלב גיד הנשה .

יג) דיא שטיק פלייש וואס מען רופט וויסען בראמין אדער צעך בראמין וואס ער איז באהעפט צו דיא פלייש וואס מען רופט אליה דארף מען אים אפ שוילין פון ארצין גאר ביו דיא סדא . כסף אונ דיא סדא כסף בעדארף מען אפ רייניקען גאר ריין פון דיא חלב אונ דעם ביין וואס מען רופט עצם האנקע וואס עס איז באהעפט צו דעם צעך בראמין אונ צו וויסען דיא אליה דארף מען נומ אפ רייניקען פון דיא פלייש אונ פון דיא חלב נאגן ריין ביו עס דעם זיך זעהען צוויי עקן פון דעם ביין פון אינמיטן אונ אין דער שטיק פלייש איז פיר האנדן עקס אדערין . דער סם אדער איז גירעכניג צוויי אדערין פון גיד הנשה . אונ דער שפיעדיקער אדער איז גירעכניג אין אדער פון חלב גיד הנשה . אונ אין אדער רופט מען גיד הקצר ווי עס אסור פון גיד הנשה שאינם נחשבים . דאס סינג סען ער דערט ניט גירעכניג צו וויסען די אין אונ פופציג אדרין אונ צוויי אדערין וואס מען רופט זייא נעטליך זיינען

סיה ו' גידין ולפעמים נשאר בין הקיילעכדיגע ברעטיל ובין הצעך
בראמין סניד החיצון וצריך להסיר זה הגיד :

(יד) **הקיילעכדיגע ברעטיל צריך להקליף על פני כולה ובו ייש ב' גידין**
משום ג"ה וצריך לנקר החלב שיש בין בראמין ובין הקיילע' ברעטיל
(סו) העצם האנקע המונח על האליה ועל הצעך בראמין ועל השייטיל
צריך לשכרו לשנים .

(סז) **וצריך להתוך העצם המונח על עצם האנקע ומחובר לחוליות השד'**
והוא קולביסתא לדעת רש"י ור"ן וצריך להתוך העצם המהבר את
האמטות והוא קולביסתא לדעת הטור והרי"ף .

צריך

(פ) **אטין דף ז"ג אמר רבי אבה אמר ר"י אמר שמואל האי מרבה דקולביסתא אסור**
וטוב טיה חכו החלב שעל הכסלים ופירש"י עלם קמן המונח על עלם האנקע
ממכר לחליות האליה מלמעלה ועליו יש חלב חמת רחם הממן שקורין (לונגיל) :
הנ"ל וז"ל פ' מרבה דקולביסתא היכא דילסין אטמחא זה הוא החלב שעל הכסלים
הוא עלם ממכר את הירכות . וז' ה"ן שמה שאמר זה הוא חלב שעל הכסלים לאו
לתימר

וייא אסור מן גיד החיצון . און אפט מאל געפינט זיך איין אדער צוא
וויסען דעם צעה בראמין און צו וויסען דיא קיילעכדיגע ברעטיל דארף
מען ארום שניידין .

(יד) **דיא קיילעכדיגע ברעטיל דארף מען אפ שיילין פון ביידע זייטן**
און מען דארף אויס רייניקען דיא חלב וואס צו וויסען די קיילעכדיגע
ברעטיל . און צו וויסען דעם צעה בראמין און אין איר איז פיר האנדן
צווייא אדערין סתמת גיד הנשה .

(סו) **דעם גיין וואס מען רופט אים האנקע וואס ער ליגט אויף דעם אליה**
און אויפין צעה בראמין און אויפין שייטיל דארף מען אים צו ברעכין
אויף צווייא שטיק .

(סז) **און מען געדארף אפ שניידין דעם גיין וואס ליגט אויפין גיין וואס**
מען רופט אים האנקע און ער איז באהעפט צו דיא שדרה און דעם
גיין וואס מען האקט אפ רופט מען קולביסתא נאך דיא דעה מן רש"י
און רן און מען דארף אפ האקין דעם גיין וואס באהעפט דיא אמטות
און דער גיין ווערט אן גירופין קולביסתא נאך דיא דעה מן מור און
דעם ריף .

דעם

סדר ניקור אחרים

יו) צריך להסיר הבשר שקורין לעדוויץ או לונביל ולהקריר בין הכשרין לעדוויץ ובין המרסין לעדוויץ באצבע כדי שישתייד הגידן בסרסוף לעדוויץ. וצריך להקליף הלעדוויץ על פני כפף עד הלובן כסף והמראה כסף צריך לגרר יפה ונקי מכל החלב. ובלעדוויץ ישו' גידן ג' העליונים אסורין משום חלב וב' התחתונים אסורין משום דם. וחתכת בשר אשר בראש הלעדוויץ צריך ג' לקלוף על פני כולה ובו יש גיד אחד משום חלב. סה' ו' גידן:

יח) או אויבר-שאל או גיד הנשה צריך לקלוף על פני כולה וצריך לחתוך בשר המונח על הזכרות ועל הנקבות וצריך לקלוף על פני כולה יפה ונקי מכל החלב והחושין שבו וגם המראה כסף שיש שם צריך לגרר יפה

למימד שזה הוא עיקר החלב שכל הכסלים חלא לחימר שאף זה הוא מחלב הכסלים והרמב"ם (ס'ו מה' מ"ח) כהנ שחלב שנעיקרי הירכות מפנים חייבים עליו כרת והוא החלב שכל הכסלים. ואמר רבננוסא וכן פי' בסגרי ירחים זה לשון. כמך לגבי יש כותן ועליהם יש חלב דקולניסחא שתיבין עליו כרת ואותו חלב שומן מעליהם דטוקי' וזה זה צוה ויש בעיניהם כמו חוט לכן כתיב ומלאה שומן ומה שכל אורו גיד לכן אסור בכרת ומה שהחמיו מזהר משעם חלב שהבשר תופה וצריך לגרר אורו היד יפה ובסביל שהוא לכן שועין. בה בני אדם ולינים יודעין להסירם בין החלב ובין השומן. פי' מי שחמו בקי כניד זה צריך לחתוך זה החלב עד חצי הדגין שיש שם וזה לא סאת טוב חלב בלוחו מקום. וכמוך לונג חתה העלם מונח שם המרסה לעדוויץ ומחלל חתה העלם בסוף חוט המדרה ונכנס עד חוף האליה וזה הלעדוויץ אסור משום שמונה חוף המנה דקולניסחא:

יז) דעם בשרין לעדוויץ דארף מען אפ שניידן פון פרייסן לעדוויץ סיפן פינגער עם ואל אויפער בלייבין דיא אדערין ביין פרייסן לעדוויץ און מען דארף אפ שניידן פון ביינע וייסן ביו דעם לובן כסף און דעם לובן כסף דארף מען אפ רייניקען גוט פון גאר דיא חלב און אין דעם לעדעוויץ איז פאר האנדן פינג אדערין. דרייא אויפערספע אדערין איז אסור פון חלב און דיא צווייא אונטערספע איז אסור פון דם און דיא קאפ פון לעדעוויץ דארף מען אויך אפ שניידן און אין אים איז אויך פאר האנדן איין אדער משום חלב. סה' ו' וועם אדערין.

יח) דער יד אדער דער אויפער שאל אדער דער גיד תקיעה דארף מען אפ שניידן פון ביינע וייסן און אין דעם ארש וואס עס איז פראה כסף דארף מען גוט אפ רייניקען פון דיא חלב און מען דארף אפ שניידן

ונקי צריך לראות שלא ישאר משיורי בשר הכול וגם בשור צריך לגרר בזה המסירות משום גזירה דפרה ואח"כ יגביה הדעק ויקלוף הבשר על כר מני הדעק עד השומן ויגרר השומן בסכין מלמעלה משום פרוקי מסרקי ולפעמים יש שם בשימולי הדעק מעט מגיד החיצון וצריך ליטלו משם ובו ישו גידין האסורין משום גיד הנשה. מית אדר מתחלק לב' והש' אדר מתחלק לג' ובצר השני האדר שקורין אנודל נחשב לאי"ס ה' גידין האסורין משום גיה וצריך לחטט אחריהן עד סופם. והקרו צבי מתחלק לב', והגעליך מתחלק לב'. ס"ה ד' גידין משום גיד החיצון וצריך ג"כ לחטט אחריהם עד סופם משום שנוגעין בסופם לגיד הפנימי. ס"ה יש ביר' גידין :

(ט) הקצקי צריך לקלוף על פני כולה צד הפנימי וצד החיצון ובמקום שישי. סראה כסף אין צריך לקלוף אבל צריך לגרר יפה ונקי וברתיכות של

שניידין. דיא פלייש פון דיא זכרות אונ פון דיא נקבות אונ פון דיא דארף זעהן עס זאל ניט איבער בלייבן פון דיא פלייש פון דעם כהל דאס איז דער אייבער. אונ אין איין אקס דארף פון איה אפ שניידן דעם ארם דאס מינט פון דעם גראפן הויט דעם ווייסן פון גזירה וועגן פון א פרה אונ דער נאך זאל פון איה הויפן דעם דעק אונ פון זאל אפ שייילן דיא פלייש פון דעם דעק ביו דיא שפאלץ אונ פון דארף אפ שניידן דאס הויסס אפ שאבין דיא שפאלץ מיט איין סעסער אונ אפם מאל געפינט זיך אונטערין דעק איין אדער פון גיד החיצון דארף פון אים אפ שניידן. אונ אין דעם יד געפינט זיך צעהען אדערין זעקס פון גיד הנשה. דער מית אדער איז צווייא אדערין. דער שין אדער איז דרייא אדערין. דער אנודל איז איין אדערין. דער שין אדערין פון גיד הנשה. דער קרן צבי איז איה צווייא אדערין. דיא געפעלעך איז איה צווייא אדערין. דיא פיר אדערין זיינען אסור פון גיד החיצון. אין ס"ה איז צעהן אדערין אונ פון בעדארף זייא ארויס ציהען ביו נאר.

(י) דיא קאצקע דארף פון איה אפ שייילן איה אלע ווייסן אונ דעם ארם פון סראה נסף דארף פון אפ שאבין פון דיא חלב אונ דעם גינדיל וואס פון חפם קנעכיל דארף פון איה אפ רייניקען ניט.

אונ

סדר ניקור אחריים

יא

הקצקי יש עצם שקורין קנעכיל צריך לגרר אותו יפה ונקי ובו יש י' גידין אחד משום חלב ואחר משום גיד החיצון וה' משום דם. ראש כ' ארר הסמוך לקנעכיל אסור משום גיד החיצון והשני הארוך אסור משום דם ומצל הניר זה מונחים ג' גידין זה מצל זה האסורין משום דם והגיד הסמוך לחום הלבן אסור ג"כ משום דם ועל הבשר העגול יש ג' גידין זה ע"ג זה ג"כ אסורין משום דם וגיד האסור משום חלב בכבשים ובעזים המצא בצד השני ומונה במקום הראה כסף והלך לאורך כל הבשר העגול. אבל בשור המצא זה הגיד מצל הג' גידין המונחים זה על זה.

ס"ה עשרה גידין :

ב) הקושליץ צריך לקלוף על פני כולו ברוחב כל הבשר עד הלובן כסף והס"כ צריך לגרר יפה ונקי מכל החלב ועל הלובן כסף של ח"ה יש כמו הר וצריך לחתוך אותו עם קצת לובן כסף עמו הנגע בו ממעל

אוג אין דיא קאצקע איז פאר האגדן צעהען אדערין איינער פון חלב אוג איינער פון גיד החיצון. אוג אכט פון דם. דיא קאפ פון כף אדער וואס ליגט לעבין קנעכיל איז אסור פון גיד החיצון וועגן אוג דער לאנגער אדער פון דעם כי אדער איז אסור פון דם וועגן. אוג לעבין דעם אדער ליגן דרייא אדערין איינע לעבין דיא אנדערע. זייא זיינען אסור פון דם וועגן. אוג דער אדער וואס ער ליגט לעבין דעם ווייסן פארעם איז אויף אסור פון דם וועגן. אוג אויף דיא קיילעכדיגע פלייש ליגן אויף דרייא אדערין איינע איבער דיא אנדערע זייא זיינען אויף אסור פון דם וועגן. אוג דער אדער וואס איז אסור פון חלב זייא אין שעפס אוג זייא אין ציג ליגט ער פון דער אנדרע זייט לעבין די סראה בקף אוג ער זייט אויף גאר דיא לייג פון דיא קיילעכדיגע פלייש אדער זייא אין אקס נעפינט זק דער אדער לעבין דיא דרייא אדערין וואס ליגט איינער אויף דעם אנדערין ס"ה איז צעפן אדערין :

ב) דעם קושליץ דארף מען אפ שייילין דיא פלייש זיז דעם סראה בקף אוג דעם סראה בקף דארף מען אפ רייניקען נאכט פון דיא חלב אוג אויף דעם סראה בקף פון דעם היט השדה צו דעם זייט פון עצם האנקע איז פאר האגדן א שטיק פלייש אזו וויא אין צערניל דארף מען אים אראפ שיגדן מיט אביסיל לובן בקף וואס עס ליגט אויף אים אוג

דוקא

ודוקא בבהמות דקות מפני שנשתחין הכלי אבל בנסיה אין צריך להתוך
 אותה חתיכה עיין לעיל בס"ט מה שכתבתי בזה היינו דבבהמות גסות
 אין צריך לפתוח הבשר שעל חוט השדרה אלא עד שיגיע למקום שיש
 כמו הד שזכרנו ומן אותו מקום ילך באלכסון עד סוף ח"ה וצריך לפתוח
 באצבע להפריד בנחת שלא יפרוק החוטין ומכ"ש שלא להפריד בסכין
 משום שיונקין מחלב התנים ובבהמות דקות צריך לפתוח עד ח"ה משום
 פרוקי שהם מפרקין יותר מן בהמות גסות ע"כ צריך לפתוח הכלי וצריך
 לגרר החלב כן הדקק יפה ונקי שלא ישאר שום חלב ונדין ולפעמי' דבוק
 התי' בשר הבא מן המענער או דעק וצריך לחתוך אותו הבשר ובין הבשר
 הקושליץ ובין המענער יש דבוק על השומן התי' בשר שרחבו כמו רחב
 אצבע וזהו ג"כ מרופה ואח"כ יגרר החלב המונח על ס"ב שעל ח"ה יפה
 ונקי ולמשוך החוטין שיש עם עד קצותם מפני שבאי' מחלב מתנים כמו
 שפירשתי לבעלה בס"ט ובסוף הקושליץ לכמה במקום שטפרידין מן
 חלק הפנים אצל עצם שחוט השדרה מונח בה אין שם מ"ב רק כמו
 חוטין לבנים ואי אפשר לגרר החלב יפה ונקי לכך נוהגין לחתוך
 החוטין עם החלב והבשר ארום שבסוף המ"ב צריך לקלוף וצריך להסיר
 חוט השדרה עצמו כי הוא אסור משום שיונקין מחלב הכליות ומן ג"ה

דוקא גי'א פהמות דקות וייל מען עפינט איר אויף גאר . אָפּער גי'א
 פהמות גסות דארף מען גיט אפּ שניידן דיא שטיק פלייש ווארום מען
 עפינט זיא גיט אויף גאר מער גיט מען עפינט אויף אין דער קרים פון
 דעם פּערניג גיז אראפּ גיז מען קומט צו דיא ווייסע פּערדים אונ מען
 רייניקט אפּ דעם מראָה פּספּ אונ מען שנייט אַרויס דיא ווייסע פּערדים
 ווארום מען קען זייא גיט אפּ רייניקען פון דיא חלב . גאר מען זאל זיך
 היטן מען זאל זייא גיט עפינען מיט איין מעסער גאר מיט דיא פינגער
 מען זאל גיט אויף רייסין דיא אדערין וואס זייא ציהען זיך אַרויס פון
 דארטין ווארום זייא זיינען אסור פון וועגן חלב מתנים . אונ אפּט
 גלייבט צוויסן קושליץ אונ צוויסן דעק איין שטיקיל פלייש . אונ זיין
 גרייט איז אזויא וזייא איין פינגער איז דאס אויך מרייף . אונ די רויסע
 פלייש וואס עם איז אונטער דיא מ"כ דארף מען אפּ שוילן אונ מען
 דארף אַרדס געמען דעם חוט השדרה אליין פון דעם גיין ער
 איז אויך אסור ווארום ער זיינט פון דיא חלב הכליות דאס איז
 דיא גירין אונד פון גיד הגשה אונ מען דארף גוט אויס רייניקען אונ

סדר ניקור אחרים

יב

לפי שמן ח'ה מתחיל ג'ה וגם העצם שח'ה מונח בה צריך לגרר יפה ונקי ובוה הקושליץ יש ה' גירין ג' העליונים לצד האנקא אסורים משום חלב. וב' התחתונים אסורים משום רם ונקראין גיסין והסימן מן הה' גירין שהם מונחים כל א' נגר החוליא אשר בה צריך למשוך הקנוקנות כן הרעק: (כא) חתיכת בשר שקורין שייטיל והוא דבוק למעלה בקלין צריך לקלוף ע"פ כולו עד לזבן כסף דהמ"כ צריך לגרר יפה ונקי מכל החלב ובאמצ' השיטיל יש מן המ"כ עד לסופה כמו חוב לבן וקוראין אותו שייטיל צריך לגרר החלב שעליו ועל השיטיל יש חתיכת בשר שקורין חתיכת גניבה צריך לקלוף צד העליון משום שעליו מונח ג'ה עד בשר שקורין קלין ועל צד השני של חתיכת גניבה יש מ"כ צריך לגרר יפה ונקי וכל

אין רעם קושליץ אין פאר האגרון פינף אדערין די אייבערסטע וואס לעבין עצם האנקע זיינען אסור פון וועגין חלב און ריא צווייא אונטערסטע זיינען אסור פון וועגין רם . אונד מען רופט זייא גיסין און רער סיסן פון ריא פינף אדערין זייא ליגין אימליכער אונטקעגין די חוליא פון דיא שדרה . און מען רארף ארויס ציהען ריא קנוקנות פון טענער אויבער פון רעק :

(כא) ריא שטיק פלייש וואס מען רופט שייטיל אין ער באהעפט צום קלין רארף מען אים אפ שייילין גאר ביז ריא טראה כסף און ריא מ"כ רארף מען אפ רייניקען גוט אונד אין מיטן שייטיל אין פיר האגרון איין פסיק מ"כ רופט מען אים שייטיל רארף מען אים אפ רייניקין פון ריא חלב וואס אויף אים אונד אויף רעם שייטיל ליגט איין שטיקיל פלייש רופט מען איר חתיכת גניבה דארף מען אפ שייילין רעם אייבערשטן זייט ווארום אויף איהם ליגט רער ניר הגעה ביז ריא פלייש וואס מען רופט קלין און אויף רער אנדער זייט פון חתיכת גניבה אין פאר האגרון מ"כ רארף מען אפ רייניקין גוט אין אלע ערטער וואס דארטין אין פאר האגרון שפאלטין און ריא פלייש רארף מען אים רייניקין גוט פון ריא חלב און אין שייטיל אין אין מיטן פאר האגרון איין אדער ער אין וויא א שין אין ער אסור פון וועגין בלוט . און אין רער אנדערע זייט פון רעם שייטיל אין רעם דינעם

וכל מקום שיש שם רווח בין הרבקים צריך לגרר משום חלב ומשום פרוקי ובשייטיל במקום עביו סונח הגיד כמו ש' והוא אסור משום דם ובצד הב' בסק' הדק של השייטיל נוהגין לחתוך הקנוקט' משום מראי' עין וזה החלב אסור משום חלב שעל הכסלים או משום תרבא דקוביסתא : (כ) תחיתת בשר שקורין קלין לפי שצד אחד רחב וצד אחד קצר והד ולכן קוראין אותו קלין צריך לקלוף אותו ע"פ כולו בצד המונה על הקצקע שקורין קניע ריפיל ובין הקני ריפיל ובין הקלין יש שם חלב צריך לגרר אותו יפה ונקי. וצד ההיך פלעק אין צריך לקלוף משום שהשומן של ההיך פלעק סונח על צידו. אבל אנו נוהגין לקלוף גם מצד השני וכל הקנוקנות שיש שם צריך לחתוך משום הריאה ולמעלה במקום רחבו של הקלין יש שם מראה כסף צריך לקלוף אותו מ"כ לפי שעומדת בין הירכים והמתנים נמשכין לכאן ולכאן ע"כ אסור משום פרוקייבונה הקלין

דינעם ארס אין פאר האגרון קנוקנות אין סען זיך נוהג אידים צוא נעקען פון מראה וועגן און דיא חלב אין אסור פון פלאנקין חלב וועגן אוידער פון דיא חלב פון קלביסטא וועגן : (כב) דיא שטיק פלייש וואס סען דופט קלין ווייל אין אין זייט אינט פרייט און אין אין זייט איז שפיציק דעריבער דופט סען איר קלין דארף סען אפ שייילין דיא זייט וואס עס ליגט אויף דעם קאצקי און צוויסן דעם קאצקע און צוויסן דעם קלין אין פאר האגרון חלב דעריבער דארף סען אפ שייילין אבער דעם זייט וואס עס ליגט אויף דעם הייך פלעק דארף סען ניט שייילין ווייל דיא שקאלץ פון דעם הייך פלעק ליגט אויף אים אבער מיר זיינען זיך נרעג אפ צוא שייילין ביידע זייטן, און סען דארף אידים ציהען אלע קנוקנות וואס עס אין פאר האגרון פון וועגן סראית העין אט פון אויבין אין דער זייט וואס עס אין פרייט דער קלין אין פאר האגרון א שטיקיל מראה כסף דארף סען אפ שייילין דעם סכ ווייל זיא שטייט צווישן דיא לעגריין און דיא לעגריין ציהען זיך אהער און אהער דער איבר אין אסור פון וועגן פרוקי. און אין דעם קלין אין מיטן אין פאר האגרון אין אידער

סדר ניקוד אחרונים

הקלין באמצע יש שם ניד והולך על פני כולה ונראה כצורת עקרב ואסור משום חלב ג"ה ועל צר הקלין טונח ניד הדכן והולך סמוך לדריז לתוך השומן של הקלין וכלה עד הקניריסילי ואף שלא מצאתי בשום ספר מ"ס המנהג במדינות פולין למשוך אותו הניד עד לסופה :

כג' הת' בשר שקורין לעדוויץ צריך לקלוף על פני כולו עד הלובן כספ' והלובן כספ' צריך לגרר יפה ונקי מן החלב וכו' יש הנידק ג' העליוני אסורים משום חלב וכו' התחתונים אסורים משום דם כמו בקושליץ כי דינם ומנהגם שוה בשתייהם ובחתיכת בשר אשר בראש העדוויץ צריך ג"כ לקלוף על פני כולו וכו' יש ניד אחר האסור משום חלב עיין לעיל סי' י"ח מה שכ' ס"ה ו' נידין :

כד' בחתיכת בשר שקורין פריליסקע עליו יש מ"כ מב' הצדדים צד אחר א"צ לקלוף המ"כ אלא צריך לגרר יפה ובצד השני אע"ג שיש עליו מ"כ צריך להקליף משום שג"ה רובץ עליו ובתוך אותו הבשר שקורין

אזו וויא דיא צורה פון איין עקדעש אונ ער גייט אראפ אויף נאר דעם ליינג פון דעם קלין אונ פון גייט פון קלין לויגט איין אדער א ווייטער אונ ער גייט גאהענט פון דריז אין דיא שטאלץ פון קלין אונ ער קאנצעט זיך ביו דעם קניא ריפיליאונ האץ איך האב ניט גיפונען אין דער גטרא אונ אין קיין ספר נאר דער סנהג איז אין די סדינות פוילין ארויס צונעמן דעם אדער ביו דאס ענדע :

כג' אין דער שטיק פלייש וואס קען רופט לעדוויץ דארף קען אויך אפ שוילין גאר ביו דיא מ"כ אונ די מ"כ דארף קען אפ רייניקן פון דיא חלב אונ אין דעם לעדוויץ איז פאר האנדן סנהג אדערין דיא אייבערסטע אדערין ווינען אסור פון חלב אונ דיא אונטערסטע אדערין ווינען אסור פון דם וועגן אונ דיא קעשיל פון דעם לעדוויץ דארף קען אויך אפ שוילין גאר אונ אין איהם איז אויך פאר האנדן איין אדער וואס ער איז אסור פון חלב וועגן אונ אין סה איז פאר האנדן זעקס אדערין :

כד' אונ אויף דער שטיקל פלייש וואס קען רופט פריליסקע איז פאר האנדן מראה כספ' פון ביינע וויסן דארף קען אפ שוילין גאר דיא פריליסקע אונ דיא מ"כ דארף קען אפ רייניקן פון איין

שקורין הנקיל הרבוק בשוק יש שם גיד אחד האסור משום גיד החיצון ובאמצע של הפרילימקע יש בשר עגול וקורין אותו פינגער צריך להקליף בחודו המ"כ ובבהמות דקות צריך לפתוח כל הבשר העגול וצריך להקליף המ"כ משני הצדדים ובוה הפינגער יש שם גיד אחד בחודו אסור משום גיה-ועל צד החיצון מונחים נ' גידין על המ"כ אסורין ג"כ משום גיד הנשה והם נראים לעינים ואינם נחשבים בניא גידין. ס"ה ה' גידין:

(כה) ועל העצם שקורין (קנאכין) והוא פרק השני ונקרא שוק ופרק אמצעי וצומת הגידין בתחתיתו סמוך לארכובה הנסמרת עם הראש ועל הבשר שבראש אותו העצם יש ג"כ ג' גידין האסורין משום ג"ה והם נראין ג"כ ואינם נחשבים בניא גידין וצריך לחתוך ראש זה העצם משום צומת הגידין ועל צד התחתון של זה העצם יש שם גומא ויש בה מים צריך לנקות זה המים משום מיאוס. ועל צד השני של זה העצם רבוק חתיכות בשר שקורין מייזל צריך ליטול כן זה המייזל הקרום העב שהוא

אין זייט גוט אונ פון אַנדערין זייט סוז מען אָפּ שײלן דעם סײַב אויף וואָרום אויף איהם ליגט דרייא אַדערין פון אייבין וואָס זייא זיינען. אסור פון וועגין גיד הנשה שאינם נחשבים דהיינו זייא דעכניגט מען ניט צווישען דיא איין אונ פּוּאַציג אַדערין אונ דעם פינגער דארף מען אָפּ שײלן דעם שאַרף פון דעם פינגער אונ אין בהמות דקות דארף מען עפּינען נאר דעם פינגער אונ אין פינגער איז פאר האַנדן איין אַדער וואָס ער איז אסור פון גיה אונ ער ליגט אויפּין שאַרף פון פינגער אונ אויף דיא פּלייש וואָס מען רופט הנקיל איז פאר האַנדן איין אַדער וואָס ער איז אסור פון גיד החיצון ס"ה איז פינג אַדערין: (כה) אונ אויף דעם לאנגין גיין אויף דיא סראה-כסף אויף די פּלייש ליגט דרייא אַדערין וואָס זייא זיינען אסור פון וועגין גיד הנשה שאינם נחשבים דהיינו זייא ווערין ניט גירעכניגט צוויקען. דיא איין אונ פּוּאַציג אַדערין אונ מען דארף אָפּ האקין ארום דיא קעפּיל פון דעם גיין אונ אונטפּין אין דער זייט פון דיא צומת הגידן איז פאר האַנדן איין גריביל אונ אין איר איז פאר האַנדן וואָסער דארף מען אויס בייניקין דיא וואָסער אונ אויף דעם אַנדערין זייט פון דעם גיין ליגט איין שטיקיל פּלייש וואָס מען רופט איהר מייזל דארף מען אראש

סדר ניקור אחריים

שהוא טרפה מפני שאין לה תקנה בניקור ויקלף זה המיזויל ויפתנה וצריך לחתוך סמנה כל הקנוקות :

(כו) העצם הקולית והוא בוקא דאמסא צריך לנקות אותו עצם מפני הצדדים מפני שגיד הפנימי מונח עליו בראשו ובסופו מונח גיד החיצון כמו שפירש"י בפרק גיד הנשה וז"ל אמר רב יהוד' היכא דפרעי טבהא הוי גליא. במקום חיתוך הירך כשנחתכת ונפרשת מן האליה הוי ראש אותו הגיד מוכר לבוקא של קוליא עב"ל. וצריך לחתוך שני הראשים של זה העצם משום צומת הגידין וגם כל המ"כ צריך לנקות מכל ההלב וצריך לחתוך כל הקנוקות מזה הבשר של זה העצם. וכתב בסוד בסדר הניקור ואח"כ נוטל העצם והאמצעי ופוסק הזכרות סקצותיו ומגרר ההלב ומציא כמנו החוטין וחורך בסכך עד קצה השני שהוא סמוך לעצם של שוק שפסק מסנו ונראה אותו עצם האמצעי מחותך מפני הצדדים ואף אותו עצם שהוא סמוך לו חיתך בסכין גדול אותו המקום הסמוך לעצם זה שהזכרתי ומתעשט אחר חוטין דקין וקנוקות של חלב שיש שם :

אַרַאפּ גַעַמַען פּוֹן אִיהֶם דִּיא הוּיט דִּיא גַראַבַע וואַרום זיא איז אסור ווייל פֿען קען איר גיט אויס אָדערין אונ דיא סייזל דאַרף פֿען אויף שפּאַלסין אונ אַרויס גַעמַען אַלע קנוקות אונ אַרום שיילין אַלע זייטן :

(כו) דער גיין וואס פֿען רופט אים קולית אויף אים איז דער בוקא דאמסא דאַרף פֿען אפּ הייניקין פֿון גיידע זייטן ווארום דער גיר הפנימי ליגט אויף איהם אין סיטין אונ אויף דעם שפיץ פֿון דעם גיין ליגט דער גיד החיצון אונ פֿען דאַרף אפּ האקן דעם גיין פֿון גיידע זייטן אונ דעם אונטערסטן גיין דאַרף פֿען אויף אַרום האקן דעם אויבערסטן זייט. דאס איז אסור פֿון צומת הגידין וועגן. אונ פֿען דאַרף אַרום ציהען דיא קנוקות :

אלה הם הגידין אשר זכרתי פה

ביד יש יו"ד גידין , ו' משום ג"ה , ד' משום גיד החילון

בקאצקע יש יו"ד גידין . אחד משום חלב , ואחד משום גיד החילון ,
וה' משום דס .

בוזייסין בראמין יש י"ב גידין . ב' משום דס , ד' משום חלב ג"ה ,
ד' משום גיד הנשה , ב' משום גיד החילון , וה'
משום ג"ה שאינם נחשבים .

בוקשליץ ה' גידין . שנים עליונים משום דס , ג' משום חלב .

ג נחוצ שבמקום שכלה הקושליץ מהחיל בין הפרסות .

בלעדוויץ ו' גידין . ב' ההתהונים משום דס . וג' העליונים משום
חלב . וה' בראש הלעדוויץ .

פל פריליטקע ה' גידין . ג' משום ג"ה שאינם נחשבים . אחד
משום ג"ה . ואחד משום גיד החילון .

פל הקנאכין ג' גידין שאינם נחשבים .

בברעטיל באלטע גיד אחד משום חלב ג"ה .

בזנב גיד אחד משום חלב .

בקליץ ובשייסיל ב' גידין . אחד משום חלב ג"ה . ואחד משום דס :

אלה גידים מצלע האחד וכן מצלע השנית

י"א	גיד הנשה
ואו	חלב גיד הנשה .
ט"ה	חלב .

ס"ה כ"א גידין וסימך אל האבלו ממט כ"א .

ז"ן	גיד הנשה שאינם נחשבים .
ח"ה	גיד החילין .
ט"ז	דס .

ס"ה ס' גידים .
וס"ה משניהם קי"א וסימך כי כל שלחנה מלאו קי"א .

י"א	ג"ה בס"ה ואלה המה .
ב	ב"ד מ' אדר .
ג	ב' אדר .
ה	ב"ד הגני אגודל .
ב	ט' אדר מן וייסין בראשין או לפני בראשין .
ה	בפריליסקט בפניגער .
ב	בקילפדיקט ברעטיל .

ואו	חלב ג"ה בס"ה ואלה המה .
ג	בחהיכה אליה .
ה	בלטך בראשין שטיינדיקער אדער או לפני אדר .
ה	בברעטיל באלינע .
ה	בקלין אורח עקרב .

מנין הגידין בס"ה

ס"ה מנין הגידין מחלק הפנים	
בלבון	10
בכתף מ' החדים	2
בזרוע	2
ביד	4
בחזה	4
בארבעה (קווארטינים)	4
בהדף דמנח	1
בקראשית	1
בלב	1
בכנף	1
על תלולית שהצניעה בה	1
דרך ליפול המוטל	
ס"ה 31	מסוס דס
באלקון מ' החדים	6
במחול ס"ה 9	מסוס הלג
ס"ה משמחם חרשים	
ס"ה מפרקים סבל הבתמה	
ע"ש הטלמול	1
לחי העליון והחתון	4
הכסבה (קווארטינים)	4
פרקי חמעות	4
עשיר מחלק חרשים	2
יד מחלק הפנים	2
זרוע	2
כתף	2
שוק מחלק חרשים	2
קוליה	2
חממות	2
ע"ש הנקא	2
חוליה החדה בס"ה	24
לעוט גדולות	22
לעוט קטנים	6
בחזק	2
זנב	1

ס"ה . יחלג בס"ה

- ג — בלעדוויץ העליונים
- ח — בראש הבעדוויץ
- ג — בקובלץ העליונים
- ח — בקאלקט
- ח — באלים בקודין זנב

זיין . גיד תנשה סמנים כחפכים בס"ה

- ג — בסריליטקט
- ח — בקנלכין
- ח — גיד הקלג מ"ס אדר בווייסין בראשין

היה . גיד החילון בס"ה

- ג — ביד הקרן לבי
- ג — געפעליך
- ג — בווייסין בראשין הגעפעלעך
- ח — בסריליטקט על הנקול
- ח — בקאלקי ראש ה' אדעה

ט"ז . דס בס"ה

- ח . בקאלקט
- ג — בקושיץ
- ג — בלעדוויץ
- ג — בווייסין בראשין על אליה
- ח — בשייטיל

יולמען למלחמה הדברים צוה בעו"ה, המחקרי פה
 גם לזה הקלר מכל הנידון האסורין שחלק
 חמורים אשר הם מלוינים בקורר עם שו"ה ראשיה
 בכורים (קף ג"ד ע"ב) להרצ הנאון לו בללא
 הדין ל"י מ"ך דוילנא, (אשר הוא מולחו כעת
 לחרה, וכו') יצאו להשלימו במהרה, ולכות הדנים
 ח"ה) וכן האריך קלה גם בחיו פרטים צדינים אלו
 יד ה' הטובה עליו פ"ס.

סך הכל	נה"ג שא"ג	הלב נה"ג	החמ"ג נה"ג	החמ"ג נה"ג	דס	מ"ג	שמות כל החתיכות
10	—	—	4	6	—	—	ביד
10	—	—	1	—	8	1	בקאצקע
13	1	4	2	4	2	—	בווישן בראמן
5	—	—	—	—	2	3	בקושלין
6	—	—	—	—	2	4	בלעדוויין
1	—	1	—	—	—	—	בברעטיל באצינע
5	3	—	1	1	—	—	במריולסקא
3	3	—	—	—	—	—	על הקנאבין
2	—	1	—	—	1	—	בקלין ובשייטיל
1	—	—	—	—	—	1	בונב
56	7	6	8	11	15	9	סך הכל סך כל הנידון האסורין

- א** אין המנקר נאמן על סתם ועל הגידין אלא ח"כ הוא
 אדם נאמן וכשר בכל מעשיו (ע' רמב"ם פ"ה
 מה' מ"א ה"ז) .
- ב** לריך שיקלף דק דק היטיב טהא ינחום היזק ולהם
 על ממוץ ישראל .
- ג** לריך לידע כל שמות הגידין והחלבים והקרומים
 האסורים מאיזו חיסור הם .
- ד** וכל מנקר לא יוליא הבשר המנקר מה"י עד שיציין
 בו היטב פעמים וקצת . וזלחהו שהוא מנקר יפה
 כדה וכוורה :

אברך הו אשר לא הסיר תפדו פאתי שויבני להו על
 הדפוס הכתבת הקטנה הלו לזכות אחינו בני גראל :

וראיתו (לפ"ק) למחוב כאן דבר חידוש ממ"ש הרב הג' מ' בללאל הכהן
 הנ"ל . בבי"ק על הורה שהניס . עמ"ס בס' ביה ילחך
 בשם ספרי הניקור שיש בקבלה איש מפי איש עד הלכה למשה מסיני
 זילצות הקטנות עם הויטשינקט עלמה והטריפה לעדווין אסורין
 לנפול ואין הניקור מועיל בהם עכ"ל . והוא דבר המוב מולוד בלחה
 נחוש הלכה למשה מסיני טלס נזכר בשום מקום בש"ס כלל . וכ' הרב הנ"ל
 דבטחח מקור הדבר הוא בראש' חולין סופ"ט ובהו"כ פ' ויקרא סוף דיבור
 דעצה דפנינו ריה"ג ור"ע שס בחלב הפקוקליה דנמר נפק"ל מקרא דעל
 הפסלים ולמד נפק"ל מחלבו האליה ע"ש ובפי' הפקוקליה (או פקוקרה
 לגי' הילקוט שם) האריכו המפרשים שס אך הרב הנ"ל כ' שהוא בלחה
 החלב שצין ג' ללעוה הקטנות והג' חלויה שבלל ללעוה (דקרי להו בחולין
 נ"ב גליה כפלי ע"ש) ודלא כהמפרשים בזה . ועכ"פ לפ"ה הן עיקר הדין
 המזכר נפק"ל מקראי בלחה וכמ"ש רק דלמאן דלא נפק"ל ההם הכי נוקראי
 ע"ש אולי ס"ל בלחה הך הילכהא (וכמו בשלהי גדה קראי לר"ע והילכהא
 נו') ודו"ק ולחמ"ל עב"ל הרב הג"ל :